

21.Б.525 Издавање дозвола за лет

BHDCA ће издати дозволу за лет:

- (a) након предочавања података који се траже у тачки 21.А.707; и
- (б) када се одобре услови за лет из тачке 21.А.708 у складу са тачком 21.А.710; и
- (ц) када се BHDCA, било сопственом истрагом, која може укључивати инспекције, било кроз поступке договорене са подносиоцем захтјева, увјери да је ваздухоплов прије лета у складу са дизајном дефинисаним тачком 21.А.708.

21.Б.530 Привремено и трајно укидање дозволе за лет

- (a) BHDCA ће одмах привремено или трајно укинути дозволу за лет уколико није испуњен било који услов из тачке 21.А.723(а).
- (б) При давању обавјештења о привременом или трајном укидању дозволе за лет, BHDCA ће навести разлоге за привремено или трајно укидање и поучити имаоца дозволе за лет о праву на жалбу.

21.Б.545 Вођење евиденције

- (a) BHDCA ће успоставити систем вођења евиденције који омогућава да се прате поступци издавања и стављања ван снаге сваке дозволе за лет.
- (б) Евиденција најмање садржи:
 1. документе које је приложио подносилац захтјева;
 2. документе који су настали током испитивања у којима су наведене активности и коначни резултати у тачки 21.Б.520(б) наведених елемената;
 3. копију дозволе за лет.
- (ц) Евиденција се чува најмање шест година од кад дозвола за лет престане да важи.

107

Na osnovu člana 16. i 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i člana 14. stav (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

**PRAVILNIK
O ODOBRAVANJU LETOVA**

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE**Član 1.**

(Predmet)

Ovim Pravilnikom utvrđuju se uslovi i način izdavanja odobrenja za letenje domaćim i stranim civilnim zrakoplovima u zračnom prostoru Bosne i Hercegovine.

Član 2.

(Primjena)

Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se na domaće i strane civilne zrakoplove koji polijeću i slijeću na međunarodne aerodrome u Bosni i Hercegovini i na zrakoplove koji prelijeću Bosnu i Hercegovinu.

Član 3.

(Pojmovi)

Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) **aerodromski slot:** vremenski okvir rezervisan za let u dolasku/odlasku sa nekog aerodroma;
- b) **državni zrakoplovi:** zrakoplovi upisani u registar neke zemlje, koji se u skladu sa međunarodnim ugovorima upotrebljavaju u vojne, carinske i

policijske svrhe i zrakoplovi koji se upotrebljavaju isključivo za prevoz lica koja uživaju poseban status;

- c) **generalna avijacija – GA (general aviation):** zrakoplovi koji se ne koriste za komercijalni transport ili za radove iz zraka;
- d) **manifestacija:** aktivnost operatora u cilju promocije zrakoplovne djelatnosti, zrakoplova, odnosno zrakoplovnog proizvođa;
- e) **odobrenje za letenje:** odobrenje nadležne zrakoplovne vlasti operatoru zrakoplova da izvršava letove u zračnom prostoru Bosne i Hercegovine uključujući i polijetanja/slijetanja sa aerodroma u BiH;
- f) **operator zrakoplova:** fizička ili pravna osoba koja je vlasnik ili korisnik zrakoplova;
- g) **opasna materija:** stvari ili supstance koje mogu predstavljati rizik po zdravlje, bezbjednost imovine ili životne sredine i navedene su u tehničkim uputstvima kao opasne materije ili su klasifikovane u skladu sa tim uputstvima;
- h) **radovi iz zraka:** operacija u kojoj se zrakoplov koristi za specijalne usluge u poljoprivredi, građevinarstvu, za potrebe snimanja/fotografisanja, u cilju osmatranja i praćenja, traganja i spašavanja, marketinga, itd.

DIO DRUGI – ODOBRAVANJE LETOVA I AERODROMSKIH SLOTOVA**Član 4.**

(Letenje državnih i civilnih zrakoplova)

Letenje državnih zrakoplova u zračnom prostoru Bosne i Hercegovine odobrava Ministarstvo vanjskih poslova, a letenje civilnih zrakoplova odobrava Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BHDCA).

Član 5.

(Polijetanje i slijetanje zrakoplova u međunarodnom prometu)

- (1) Zrakoplovi koji ulaze, odnosno napuštaju zračni prostor Bosne i Hercegovine, svoje prvo slijetanje odnosno posljednje polijetanje moraju izvesti na nekom od međunarodnih aerodroma na kojima je organizovana služba za prelazak državne granice.
- (2) Izuzetno od odredbi iz stava (1) ovog člana, prvo slijetanje, odnosno polijetanje za zrakoplove koji učestvuju u međunarodnom zračnom prometu, može se izvršiti i na drugim aerodromima ili letilištima ukoliko operator aerodroma osigura službe neophodne za prelazak državne granice.

Član 6.

(Obavezno osiguranje zrakoplova)

Svaki operator zrakoplova, da bi letio u zračnom prostoru BiH, obavezan je posjedovati osiguranje od odgovornosti za štetu načinjenu putnicima, prtljagu, teretu i trećim osobama u skladu sa EU Uredbom br. 785/2004.

Član 7.

(Letovi za koje nisu potrebna odobrenja BHDCA)

- (1) Letovi za koje nisu potrebna odobrenja BHDCA:
 - a) letovi stranih državnih zrakoplova (diplomatski letovi) - zahtjevi za izdavanje odobrenja podnose se Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, diplomatskim putem;
 - b) letovi državnih zrakoplova Bosne i Hercegovine;
 - c) zrakoplovi EUFOR-a i NATO-a, kao i zrakoplovi koji ne pripadaju NATO-u, a služe za podršku operacijama Evropske unije, imaju pravo na slobodan prolaz bez ograničenja i na nesmetanu slobodu letenja zračnim prostorom Bosne i Hercegovine, a na osnovu odredbi

"Aneksa protokola o prenosu nadležnosti nad zračnim prostorom Bosne i Hercegovine" potpisanog 2007. godine u Parizu;

- d) medicinski letovi - letovi kod kojih je potrebno preduzeti trenutne akcije u slučaju opasnosti i medicinske evakuacije (MEDEVAC), kao i transport teških bolesnika u i iz BiH;
- e) letovi za potrebe traganja i spašavanja (SAR);
- f) tehnički letovi;
- g) slijetanje u slučaju nužde;
- h) letovi domaćih i stranih civilnih zrakoplova za sopstvene potrebe;
- i) letovi generalne avijacije;
- j) letovi domaćih i stranih civilnih zrakoplova kada se u planu leta deklariše kao nekomercijalni (prevoz za vlastite potrebe, privatni) let;
- k) letovi domaćih i stranih civilnih zrakoplova kada se u planu letenja deklariše kao humanitarni let;
- l) komercijalni letovi domaćih i stranih civilnih zrakoplova u neredovnom prometu, čiji broj iskoristivih sjedišta ne prelazi 10;
- m) letovi za obuku u zračnom prostoru Bosne i Hercegovine sa slijetanjem, odnosno polijetanjem sa međunarodnih aerodroma u Bosni i Hercegovini;
- n) preleti, izuzev za prelete koji prevoze opasne materije ili naoružanje i municiju preko teritorije Bosne i Hercegovine.

Član 8.

(Zahtjev za aerodromski slot)

- (1) Zahtjev za aerodromski slot, bez prethodno pribavljenog odobrenja BHDCA, neće biti razmatran.
- (2) Zahtjev za odobrenje aerodromskog slota upućuje se operativnim centrima aerodroma, uz priloženo odobrenje BHDCA.

Član 9.

(Dodjeljivanje slotova i izmjene)

- (1) Operativni centri aerodroma u Bosni i Hercegovini su odgovorni za izdavanje slotova.
- (2) Pridržavanje aerodromskog slota je obavezno za sve operatore.
- (3) Promjene koje se odnose na vrijeme izvršenja leta, destinacije, kategoriju leta ili poništenje odobrenja od strane BHDCA, moraju se dostaviti operativnom centru aerodroma odgovornom za izdavanje slotova.
- (4) Poništeni ili propušteni letovi nisu predmet automatske revizije. Ukoliko je odobrenje za let isteklo, operator je dužan podnijeti novi zahtjev za odobrenje, kao i novi zahtjev za odobrenje aerodromskog slota.

Član 10.

(Radno vrijeme BHDCA)

Radno vrijeme BHDCA je od 09:00 do 17:00 (lokalno vrijeme) svakim radnim danom, osim u dane praznika. Kao dani praznika računaju se dani praznika utvrđeni entitetskim zakonima.

DIO TREĆI – LETOVI ZA KOJE JE POTREBNO ODOBRENJE BHDCA

Član 11.

(Zahtjevi za izdavanje odobrenja)

- (1) Zahtjevi za izdavanje odobrenja operatoru zrakoplova za izvođenje redovnih ili neredovnih međunarodnih i domaćih letova u zračnom prostoru Bosne i Hercegovine, podnose se u BHDCA, Odjeljenju za odobravanje letova, faksom na broj +387 51 921 520, elektronskom poštom na e-mail

flightrequest@bhdca.gov.ba ili na AFTN adresu LQBHYEYX.

- (2) BHDCA izdaje pisano odobrenje, ili uskraćuje isto uz obrazloženje, i dostavlja ga podnosiocu zahtjeva u vremenskim rokovima definisanim ovim Pravilnikom.

Član 12.

(Dokumentacija)

- (1) Operatori koji lete u zračnom prostoru Bosne i Hercegovine, u komercijalne svrhe, prilikom podnošenja zahtjeva za redovne ili neredovne letove prvi put, uz zahtjev za odobrenje leta moraju dostaviti i sljedeće dokumente:
 - a) certifikat zračnog operatora (Air Operator Certificate - AOC);
 - b) radnu dozvolu zrakoplovnog operatora (Operation Licence);
 - c) certifikat o registraciji zrakoplova;
 - d) certifikat o plovidbenosti zrakoplova (Airworthiness Certificate), uključujući i certifikat o produženju plovidbenosti (Airworthiness Review Certificate);
 - e) certifikat o osiguranju koji uključuje i osiguranje za štetu nanešenu trećim licima (Insurance Certificate);
 - f) certifikat o buci zrakoplova (Noise Certificate);
 - g) dozvolu za radio-stanicu (Radio Station Licence);
 - h) čarter letovi: ugovor operatora i naručitelja usluge;
 - i) ugovor o iznajmljivanju zrakoplova (Wet Lease, Dry Lease), ukoliko je zrakoplov iznajmljen;
 - j) dodatnu dokumentaciju na zahtjev BHDCA.

Član 13.

(Rok važenja izdatog odobrenja)

- (1) Odobrenja za pojedinačne letove izdate od strane BHDCA važe 72 sata. Na zahtjev operatora odobrenje može biti izdato i na duži period (radovi iz zraka, sportske manifestacije).
- (2) Rok važenja odobrenja računa se od vremena predviđenog ulaska u zračni prostor Bosne i Hercegovine, odnosno od predviđenog vremena polijetanja sa aerodroma u Bosni i Hercegovini.
- (3) Ukoliko let nije ostvaren u roku navedenom u stavu (1), operator je dužan podnijeti novi zahtjev.

DIO ČETVRTI – REDOVNI LETOVI

Član 14.

(Zahtjev za redovne letove)

- (1) Zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje redovnog linijskog zračnog prometa za ljetni i zimski red letenja, operator (domaći i strani) podnosi u BHDCA najkasnije 30 dana prije planiranog početka letenja.
- (2) Zahtjev za izdavanje odobrenja podnosi se na za to propisanom obrascu koji se može naći na internet stranici BHDCA.
- (3) Pored dokumentata navedenih u članu 12. Pravilnika, operator u zahtjevu za odobrenje mora navesti sljedeće podatke:
 - a) naziv operatora, adresu, broj telefona i broj faksa;
 - b) broj leta/pozivni znak;
 - c) tip i registraciju zrakoplova;
 - d) maksimalnu težinu zrakoplova pri polijetanju (MTOW)/kapacitet zrakoplova;
 - e) sedmični raspored letenja;
 - f) aerodrome polijetanja i slijetanja;
 - g) ukoliko se radi o letovima sa zajedničkim brojem leta (Code Share), navesti brojeve leta i marketinškog i operativnog operatora.
- (4) Zahtjev za izdavanje navedenih odobrenja podnosi se posebno za ljetni, odnosno zimski red letenja.

- (5) BHDCA prosljeđuje odobrenje za let, ili uskraćuje isto uz obrazloženje, svim operatorima najkasnije 20 dana prije početka letenja.
- (6) Zahtjev za promjene od strane operatora podnosi se u BHDCA tri radna dana prije početka letenja za sve operatore.
- (7) Redovni letovi koji se odnose na slobode navedene u stavu (1) člana 16. ovog Pravilnika, će se odobravati u skladu sa članom 16. ovog Pravilnika.

DIO PETI – NEREDOVNI (ČARTER) LETOVI

Član 15.

(Zahtjev za neredovne letove)

- (1) Zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje neredovnih (čarter) letova, uključujući i dokumentaciju iz člana 12. Pravilnika, će sadržavati sljedeće podatke:
 - a) naziv operatora, adresu, broj telefona i broj faksa;
 - b) broj leta/pozivni znak;
 - c) tip i registraciju zrakoplova;
 - d) maksimalnu težinu zrakoplova pri polijetanju (MTOW)/kapacitet zrakoplova;
 - e) svrhu leta;
 - f) raspored letenja po datumima;
 - g) aerodrome polijetanja i slijetanja;
 - h) ugovor operatora i naručitelja usluge (Charter Agreement).
- (2) Zahtjev za izdavanje odobrenja podnosi se na za to propisanom obrascu koji se može naći na internet stranici BHDCA.
- (3) Zahtjev za izdavanje odobrenja operator podnosi u BHDCA:
 - a) za jedan let - jedan radni dan prije planiranog početka leta;
 - b) seriju do četiri leta u toku mjeseca - najkasnije pet radnih dana prije početka leta;
 - c) seriju od pet i više letova mjesečno - najkasnije deset radnih dana prije početka leta.
- (4) BHDCA je dužna odobrenje za let, ili uskraćivanje istog uz obrazloženje, dostaviti operatoru zrakoplova najkasnije:
 - a) za jedan let - pet sati prije početka leta;
 - b) do četiri leta - najkasnije tri radna dana prije početka leta;
 - c) pet i više letova mjesečno - najkasnije četiri dana prije početka leta.
- (5) Neredovni letovi koji se odnose na slobode navedene u stavu (1) člana 16. ovog Pravilnika, će se odobravati u skladu sa članom 16. ovog Pravilnika.

Član 16.

(Letovi pod uslovima pete slobode)

- (1) Stranom operatoru koji obavlja redovne i neredovne letove (za 4 i više letova u toku mjeseca, računajući sve pojedinačne letove) koji se odnose na petu, sedmu, osmu i devetu slobodu, BHDCA će odobriti, na osnovu reciprociteta, ako je BiH država potpisnica bilateralnog sporazuma zaključenog sa državom stranog operatora, odnosno u skladu sa ECAA sporazumom, kada se radi o operatorima država članica ECAA sporazuma.
- (2) Zahtjev za odobrenje letova sa međunarodnih aerodroma u Bosni i Hercegovini, koji se odnose na slobode navedene u stavu (1) ovog člana, upućuje se u BHDCA najkasnije 7 dana prije planiranog početka leta.
- (3) Za neredovne letove (manje od četiri leta mjesečno), koji se odnose na slobode navedene u stavu (1) ovog člana, strani operator je dužan pribaviti pismo saglasnosti (non-objection letter), od licenciranih domaćih operatora, bilo da se radi o prevozu putnika ili tereta, osim u slučajevima kada se radi o

stranom operatoru države potpisnice ECAA sporazuma, a u skladu sa ECAA sporazumom:

- a) BHDCA je dužna, na zahtjev operatora, dostaviti listu licenciranih domaćih operatora u roku od jednog radnog dana (24 sata).
 - b) Ako domaći operatori, poslije prijema zahtjeva za saglasnost od strane stranog operatora, ne odgovore u roku od jednog radnog dana (24 sata), smatra se da taj operator nema prigovora da let izvede strani operator.
 - c) Ukoliko podnositelj zahtjeva za izvršenje leta iz stava (3) ovog člana, koji se odnose na slobode navedene u stavu (1) ovog člana, zaključi komercijalni ugovor sa nekim operatorom iz Bosne i Hercegovine, kome je uputio zahtjev za saglasnost/prigovor za let, dužan je kopiju ugovora i dokumenata, navedenih u članu 13. Pravilnika, dostaviti u BHDCA najkasnije tri radna dana prije početka leta.
- (4) BHDCA prosljeđuje odobrenje za let, ili uskraćuje isto uz obrazloženje, najkasnije 3 dana prije početka letenja.
 - (5) BHDCA će, prilikom razmatranja zahtjeva za let iz stava (3) ovog člana, koji se odnose na slobode navedene u stavu (1) ovog člana, izdati odobrenja sljedećim redoslijedom:
 - a) domaćem operatoru, koji je dao prigovor i izrazio želju da sam, koristeći sopstvene kapacitete, preuzme obavezu izvršenja zahtjevanog leta. U tom slučaju, BHDCA domaćem operatoru daje tačne podatke o iznajmljivaču i određuje rok do kada operator mora dostaviti potpisan ugovor sa iznajmljivačem. Operator je dužan dostaviti traženi ugovor najkasnije tri radna dana prije početka leta;
 - b) domaćem operatoru, koji je izrazio želju da predmetni let izvrši pod svojim kodom, iznajmljujući zrakoplov sa posadom (Wet Lease), a iz opravdanih razloga ne može koristiti zrakoplove iz svoje flote. Operator je dužan dostaviti traženi ugovor najkasnije tri radna dana prije početka leta;
 - c) stranom operatoru, koji u kooperaciji sa domaćim operatorom zaključi neki od ugovora koji uključuje angažovanje domaćeg operatora (Code Share, Subcharter);
 - d) kada nijedan od navedenih modaliteta nije moguće ostvariti, BHDCA će u cilju zaštite prava putnika ili robe da budu prevezeni, izdati odobrenje stranom operatoru koji je podnio zahtjev za odobrenje leta.
 - (6) BHDCA je nadležna za izdavanje deznacije stranim operatorima za letove koji se odnose na slobode navedene u stavu (1) ovog člana ako je BiH država potpisnica bilateralnog sporazuma zaključenog sa državom stranog operatora, odnosno u skladu sa ECAA sporazumom, kada se radi o operatorima država članica ECAA sporazuma.

DIO ŠESTI – TRANSPORT OPASNIH MATERIJIA

Član 17.

(Transport opasnih materija)

- (1) Transport opasnih materija u zračnom prometu u/iz Bosne i Hercegovine vrši se u skladu sa standardima i preporučenom praksom utvrđenim u ICAO Aneksu 18, Siguran transport opasnih materija zrakom i ICAO Dokumentom 9284, Tehničko uputstvo za siguran transport opasnih materija zrakom.
- (2) Operator koji obavlja neredovne letove u prevozu opasnih materija sa međunarodnih aerodroma u Bosni i Hercegovini, pored zahtjeva za let i dokumenata iz člana 12. Pravilnika, mora dostaviti i sljedeće dokumente:
 - a) izvoznu deklaraciju (Shipper Declaration);

- b) certifikat o krajnjem korisniku (End User Certificate);
 - c) instrukcije za pakovanje (Packing Instructions);
 - d) odobrenje za slijetanje zrakoplovnih vlasti krajnje destinacije i međuslijetanja ukoliko ona postoje.
- (3) Izvoznik, odnosno uvoznik opasnih tereta, dužan je obezbijediti svu potrebnu dokumentaciju i dozvole od nadležnih organa Bosne i Hercegovine.
 - (4) Rukovanje opasnim teretima na aerodromima vrši ovlašteno i certifikovano aerodromsko osoblje.
 - (5) Zahtjev za odobrenje letova, koji prevoze opasne materije u i iz BiH, upućuje se u BHDCA na propisanom obrascu koji se može naći na internet stranici BHDCA najkasnije deset dana prije planiranog leta.
 - (6) BHDCA prosljeđuje odobrenje za let, ili uskraćuje isto uz obrazloženje, najkasnije 2 dana prije početka leta.
 - (7) Prelet preko teritorije BiH zrakoplova koji prevoze opasne materije moguć je jedino uz odobrenje BHDCA.
 - (8) Zahtjev za prelet preko teritorije BiH, zrakoplova koji prevoze opasne materije, podnosi se na propisanom obrascu koji se može naći na internet stranici BHDCA najkasnije deset dana prije planiranog leta.

Član 18.

(Izuzeeće za transport opasnih materija)

- (1) Transport opasnih materija, koje su zabranjene za transport zrakom, može se obavljati samo ukoliko BHDCA izda izuzeće za takav let.
- (2) Operator koji obavlja neredovne letove u prevozu opasnih materija koje su zabranjene za transport zrakom, pored zahtjeva za izuzeće i dokumenata iz člana 12. Pravilnika, mora dostaviti i sljedeće dokumente:
 - a) izvoznu deklaraciju (Shipper Declaration);
 - b) certifikat o krajnjem korisniku (End User Certificate);
 - c) instrukcije za pakovanje (Packing instructions);
 - d) izuzeće zrakoplovnih vlasti krajnje destinacije i međuslijetanja, ukoliko postoje, kada se prevoz opasnih materija obavlja sa nekog od međunarodnih aerodroma u BiH;
 - e) izuzeće zrakoplovnih vlasti polazne i krajnje destinacije i međuslijetanja, ukoliko ona postoje, kada se radi o preletu teritorije BiH.
- (3) Zahtjev za izdavanje izuzeća za prevoz opasnih materija, koje nisu dozvoljene za transport zrakom, preko teritorije BiH podnosi se na za to propisanom obrascu koji se može naći na internet stranici BHDCA najkasnije 10 dana prije planiranog leta.
- (4) BHDCA prosljeđuje izuzeće za let, ili uskraćuje isto uz obrazloženje, najkasnije 2 dana prije početka leta.
- (5) Podnositelji zahtjeva za izuzeće za prevoz opasnih materija zrakom, dužni su uplatiti visinu naknade za provođenje postupka odobravanja izuzeća od primjene propisa u skladu sa Odlukom o naknadama za finansiranje rada BHDCA (Sl. glasnik BiH br.56/15).

DIO SEDMI – VFR LETOVI

Član 19.

(VFR letovi)

- (1) VFR letovi u FIR Sarajevo mogu se izvoditi sa aerodroma, heliodroma i letilišta koje je verifikovala BHDCA.
- (2) Odobrenje BHDCA za VFR letove nije potrebno osim u slučajevima iz stava (4) ovog člana.
- (3) VFR letovi u zračnom prostoru BiH, iznad nivoa leta 100, mogu se izvršavati bez prethodno pribavljenog odobranja BHDCA, ukoliko je zrakoplov opremljen opremom za komunikaciju i navigaciju u skladu sa članom 50. Naredbe

- o pravilima letenja zrakoplova (Sl. glasnik BiH 52/13) i kiseoničkim sistemom.
- (4) VFR letovi iznad nivoa leta 100, izuzev letova iz stava (3) ovog člana, razmatraju se od slučaja do slučaja. Zahtjev za odobrenje se podnosi u BHDCA najmanje 10 dana prije planiranog početka leta.
 - (5) Vanaerodromska slijetanja i polijetanja će se izvršavati u skladu sa Pravilnikom o sprovođenju operacija sa terena za vanaerodromsko slijetanje i polijetanje ("Službeni glasnik BiH", br. 16/14).

DIO OSMI – SPORTSKE I DRUGE AKTIVNOSTI U ZRAKU

Član 20.

(Zrakoplovne priredbe)

- (1) Zahtjev za izdavanje odobrenja stranom i domaćem operatoru za izvođenje zrakoplovnih priredbi, u smislu organizovanog prikaza zrakoplovnih aktivnosti pred publikom, u svrhu promocije zrakoplovnog sporta, kao što su padobranski skokovi, akrobatsko i grupno letenje, letenje jedrilica, balona i druge sportske zrakoplovne aktivnosti podnosi se najkasnije deset radnih dana prije početka planiranih aktivnosti ako se iste planiraju održati na registrovanim letilištima/terenima/aerodromima. Ukoliko će se aktivnosti odvijati na neregistrovanim terenima, rok za podnošenje zahtjeva je najkasnije 20 radnih dana prije početka planiranih aktivnosti. BHDCA prosljeđuje odobrenje za obavljanje manifestacije, ili uskraćuje isto uz obrazloženje, podnosiocu zahtjeva najkasnije pet radnih dana prije početka aktivnosti.
- (2) Zahtjev za izdavanje odobrenja podnosi se na za to predviđenom obrascu koji se može naći na internet stranici BHDCA.
- (3) Podnositelj zahtjeva treba dostaviti sljedeću dokumentaciju i podatke:
 - a) organizator aktivnosti;
 - b) odgovorna/kontakt osoba;
 - c) ime i prezime, kontakt telefon rukovoditelja aktivnosti na terenu;
 - d) detaljan opis aktivnosti;
 - e) datum početka/završetka aktivnosti;
 - f) vrijeme početka/završetka aktivnosti;
 - g) visinu do koje će se aktivnosti odvijati;
 - h) definisanu zonu aktivnosti;
 - i) broj učesnika;
 - j) podatke o vlasniku ili korisniku zrakoplova;
 - k) tip, registraciju, MTOW i pozivni znak zrakoplova;
 - l) certifikat o registraciji zrakoplova;
 - m) certifikat o plovidbenosti zrakoplova (Air Worthiness Certificate);
 - n) certifikat o osiguranju koji pokriva i osiguranje trećih lica;
 - o) za strane operatore, tačan datum i vrijeme preleta, aerodrom polijetanja/slijetanja;
 - p) dodatne podatke i dokumentaciju na zahtjev BHDCA.
- (4) Ukoliko će se sportske aktivnosti odvijati u kontrolisanom zračnom prostoru, organizator manifestacije, prije podnošenja zahtjeva u BHDCA, dužan je pribaviti saglasnost nadležne kontrole letenja za obavljanje traženih aktivnosti.
- (5) Organizator zrakoplovne priredbe dužan je popuniti zahtjev za izdavanje NOTAM-a, koji se može naći na internet stranici www.bhansa.gov.ba i poslati ga, elektronskom poštom ili faksom, uz priloženo odobrenje BHDCA, NOTAM birom, najkasnije 72 sata prije planiranog početka aktivnosti.

- (6) Podnositelj zahtjeva za izvođenje zrakoplovnih priredbi, dužni su uplatiti visinu naknade za provođenje postupka odobravanja traženih aktivnosti u skladu sa Odlukom o naknadama za finansiranje rada BHDCA ("Službeni glasnik BiH", br.56/15).
- Član 21.**
(Radovi iz zraka)
- (1) Zahtjev za izdavanje odobrenja stranom i domaćem operatoru za letove kojima se prikazuju tehničke karakteristike zrakoplova koji se koriste za naučna istraživanja, testiranja ispravnosti navigacione opreme, pružanje usluga u poljoprivredi, geodetska i druga snimanja, zaprašivanje i druge slične aktivnosti, podnosi se najkasnije petnaest dana prije početka leta. BHDCA prosljeđuje odobrenje za let, ili uskraćuje isto uz obrazloženje, podnositelju zahtjeva, najkasnije tri radna dana prije početka leta.
- (2) Izuzetno od odredbi iz stava (1) ovog člana, rok za podnošenje zahtjeva za radove iz zraka, kada je riječ o kvaru i testiranju (kalibraži) navigacione opreme na aerodromima u Bosni i Hercegovini, ne može biti kraći od 24 sata.
- (3) Za aktivnosti navedene u stavu (1) ovog člana, podnositelj zahtjeva je dužan pribaviti potrebna odobrenja i saglasnosti nadležnih organa vlasti u Bosni i Hercegovini u zavisnosti od vrste aktivnosti.
- (4) Zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava (1) ovog člana podnosi se na propisanom obrascu koji se može naći na internet stranici BHDCA.
- (5) Podnositelj zahtjeva treba dostaviti sljedeću dokumentaciju i podatke:
- a) certifikat zračnog operatora;
 - b) radnu dozvolu zrakoplovnog operatora;
 - c) certifikat o registraciji zrakoplova;
 - d) certifikat o plovidbenosti zrakoplova;
 - e) certifikat o osiguranju koji pokriva i osiguranje trećih lica;
 - f) podatke o vlasniku ili korisniku zrakoplova;
 - g) tip, registraciju, MTOW i pozivni znak zrakoplova;
 - h) opremu zrakoplova;
 - i) podatke o naručitelju radova iz zraka i kopiju ugovora;
 - j) detaljnu svrhu leta;
 - k) aerodrome i vremena polijetanja/slijetanja;
 - l) maršrute, odnosno zone u kojima će se aktivnosti odvijati;
 - m) za strane operatore, tačan datum i vrijeme preleta, visinu, maršrutu i ulazno izlazne tačke/koridore u zračni prostor Bosne i Hercegovine, aerodrom polijetanja/slijetanja;
 - n) dodatne podatke i dokumentaciju, ukoliko se ukaže potreba.
- (6) Organizator aktivnosti dužan je popuniti zahtjev za izdavanje NOTAM-a koji se može naći na internet stranici www.bhansa.gov.ba i poslati ga elektronskom poštom ili faksom, uz priloženo odobrenje BHDCA, NOTAM birou najkasnije 72 sata prije planiranog početka aktivnosti.
- Član 22.**
(Bespilotne letjelice)
- (1) Zahtjev za izdavanje odobrenja za let bespilotne letjelice podnosi se najkasnije 15 dana prije planiranog početka leta. BHDCA prosljeđuje odobrenje za let, ili mišljenje o osporavanju, uz obrazloženje podnositelju zahtjeva, najkasnije tri dana prije početka leta.
- (2) Zahtjev za izdavanje odobrenja podnosi se na propisanom obrascu koji se može naći na internet stranici BHDCA.
- (3) Podnositelj zahtjeva treba dostaviti sljedeću dokumentaciju i podatke:
- a) podatke o naručitelju radova iz zraka i kopiju ugovora;
 - b) podatke o vlasniku ili korisniku letjelice;
 - c) podatke o operatoru;
 - d) certifikat o obučenosti rukovatelja letjelicom;
 - e) odgovornu osobu;
 - f) opis aktivnosti;
 - g) podatke o letjelici;
 - h) zonu aktivnosti;
 - i) visinu do koje će se aktivnosti provoditi;
 - j) početak i završetak aktivnosti;
 - k) certifikat o osiguranju, koji pokriva osiguranje trećih lica;
 - l) aerodrome polijetanja/slijetanja;
 - m) dodatne podatke i dokumentaciju na zahtjev BHDCA.
- (4) Ukoliko će se let bespilotne letjelice odvijati u kontrolisanom zračnom prostoru, organizator aktivnosti, prije podnošenja zahtjeva u BHDCA, dužan je pribaviti saglasnost nadležne kontrole letenja za obavljanje traženih aktivnosti.
- (5) Organizator aktivnosti dužan je popuniti zahtjev za izdavanje NOTAM-a koji se može naći na internet stranici www.bhansa.gov.ba i poslati ga elektronskom poštom ili faksom, uz priloženo odobrenje BHDCA, NOTAM birou najkasnije 72 sata prije planiranog početka aktivnosti.
- Član 23.**
(Uskraćivanje izdavanja odobrenja)
- BHDCA neće izdati odobrenje za let ukoliko:
- a) podnositelj zahtjeva nije dostavio podatke i dokumentaciju traženu Pravilnikom;
 - b) zrakoplov, odnosno operator se nalaze na listi zrakoplova/operatora kojima je zabranjeno letenje u zračnom prostoru Evropske unije;
 - c) postoji osnovana sumnja da bi letenje zrakoplova ugrozilo bezbjednost zračne plovidbe i njenih učesnika, kao i trećih lica;
 - d) ukoliko podnositelj zahtjeva nije uputio zahtjev za izdavanje NOTAM-a u roku predviđenom ovim Pravilnikom.
- DIO DEVETI – ZAVRŠNE ODREDBE**
- Član 24.**
(Stupanje na snagu)
- (1) Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o odobravanju letova objavljen u "Službenom glasniku BiH", br. 50/13 od 25.06.2013. godine.
- (2) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
- Broj 1-3-02-2-1042-1/15
24. novembra 2015. godine
Banja Luka
- Generalni direktor
Đorđe Ratkovića, s. r.

Na osnovu članka 16. i 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i članka 14. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi